

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/158/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116209186
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Chlebovič Solčányová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7116209186.7

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Diany Chlebovič Solčányovej a členiek senátu JUDr. Ludviky Bodnárovej a JUDr. Agnesy Hricovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú N. U. nar. XX.X.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach dieťaťa R. R. M. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v M. s adresou pre doručovanie P.D..V. I.-XX XXX XX M. zastúpenej advokátkou JUDr. Alexandrou Grahaibehovou so sídlom na Haburskej ul. č.6 v Košiciach a Ing. X. U. nar. X.X.XXXX bývajúceho na G. námestí Č.. XXX/X v M. zastúpeného advokátkou JUDr. Blankou Nagyovou so sídlom na Štúrovej ul. č. 44 v Košiciach v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice I z 8.11.2018 č.k. 21P/55/2016-355 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že návrh z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zrušil neodkladné opatrenie Okresného súdu Košice I zo 14.11.2016 č.k. 21P/55/2016-122 a upravil styk otca s maloletou tak, že je oprávnený stretávať sa s ňou každý párný víkend v kalendárnom týždni od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Matke uložil povinnosť maloletú na styk riadne pripraviť a umožniť otcovi vyzdvihnúť maloletú v mieste jej bydliska a otcovi uložil povinnosť na tom istom mieste maloletú matke vrátiť. Rozhodol, že v prípade závažnej choroby maloletej, kedy je prevoz dieťaťa otcom lekárom vylúčený, je matka povinná preukázať dôvod znemožnenia styku otcovi lekársnym potvrdením s uvedením diagnózy. Po ukončení liečby je matka povinná poskytnúť otcovi náhradný termín stretnutia, t.j. najbližší nepárny víkend v rozsahu podľa prvého výroku napadnutého rozhodnutia. V prevyšujúcej časti návrh zamietol.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka s návrhom, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie a návrh otca zamietol. Konštatovala, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Zdôraznila, že konanie má tiež inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súd prvej inštancie nevykonával ňou navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a preto na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Namietala tiež procesný postup súdu, pretože jej doručil iba napadnuté rozhodnutie bez návrhu otca, ktorým sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, v dôsledku čoho jej právna zástupkyňa bola nahliadnuť do spisu a zistila, že návrh otca sa v spise nenachádza a rovnako sa v spise nenachádzalo ani podanie matky z 28.9.2018. Zdôraznila tiež, že tieto skutočnosti namietala u asistentky konajúcej sudkyne, ktorá prisľúbila dodatočné doručenie návrhu otca, čo sa však do dňa podania odvolania nestalo, v dôsledku čoho dospela k záveru, že nemôže riadne uplatniť svoje procesné práva. Uviedla, že styk otca s maloletou bol predbežne upravený za jej prítomnosti potom, čo otec pod vplyvom alkoholu viedol motorové vozidlo, v ktorom sa nachádzala maloletá, v dôsledku čoho musela matka maloletú prevziať od príslušníkov policajného zboru. Pojednávanie vo veci samej bolo odročené za účelom vykonania znaleckého dokazovania,

ktoré doposiaľ nebolo vykonané. Kolízny opatrovník okrem iného žiadal vykonať aj psychiatrické vyšetrenie otca z dôvodu jeho nekontrolovateľného správania počas stretnutia s maloletou. Napriek týmto skutočnostiam konajúci súd dvoma neodkladnými opatreniami rozšíril styk otca s maloletou bez toho, aby riadne zistil skutočný stav veci ohľadom schopností a možností otca zabezpečiť starostlivosť o maloletú počas styku s ňou. Zdôraznila, že bez riadne vykonaného znaleckého dokazovania nie je možné posúdiť, či je otec v dôsledku požívania alkoholických nápojov schopný sám zabezpečiť starostlivosť o maloletú. Uviedla, že je v najlepšom záujme maloletej zistiť skutočný stav veci a odstrániť akúkoľvek pochybnosť, ktorá by naznačovala, že situácia, v dôsledku ktorej bol styk otca s maloletou upravený reštriktívne, sa môže zopakovať. Vytkla tiež konajúcemu súdu, že riadne a správne nevyhodnotil všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre maloletú pri úprave styku v širšom rozsahu s otcom bez riadne zisteného skutočného stavu veci vyplývajúceho zo záverov znaleckého dokazovania. Vyslovila názor, že samotné osvedčenie otca v skúšobnej dobe v trestnom konaní nie je zárukou, že naďalej nepožíva alkoholické nápoje, a že sa nebude pod ich vplyvom správať nekontrolovateľne v prítomnosti maloletej. Tieto pochybnosti môžu byť odstránené jedine znaleckým dokazovaním.

3. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že naposledy bol styk s maloletou upravený uznesením Okresného súdu Košice I zo 14.11.2016, č.k. 21P/55/2016-122 v spojení s uznesením Krajského súdu Košice z 12.4.2017, č.k. 7CoP/52/2017-150 tak, že on je oprávnený stretávať sa s maloletou každú párnú sobotu v kalendárnom týždni od 13.00 hod. do 15.00 hod. v zariadení FUN PARK v Košiciach za prítomnosti matky. Prítomnosť matky spôsobuje pri stretnutiach s maloletou napätie, stretnutia sú pre maloletú nezaujímavé a jednotvárne, pretože sa odohrávajú vždy na tom istom mieste, nakoľko matka nikdy nesúhlasila so zmenou miesta realizácie styku. Poukázal tiež na to, že s maloletou strávil počas letných prázdnin v roku 2018 4 dni, pričom styk prebiehal bez problémov a maloletá bola v jeho prítomnosti a v prítomnosti jeho rodiny spokojná. Po skončení letných prázdnin sa styk opäť začal realizovať vo FUN PARK-u v dvojhodinových intervaloch, pričom matka sa snažila vykresliť pobyt maloletej u neho negatívne a za tým účelom navštívila kolízneho opatrovníka, ako aj pedopsychiatrickú ambulanciu MUDr. Z. E.. Uviedol, že s matkou sa nedokáže dohodnúť na širšej úprave styku. Matka so svojím účelovým konaním a návštevami rôznych psychologických odborníkov sa snaží získať kontrolu nad jeho stykom s maloletou a zasahovať do neho, v dôsledku čoho produkuje účelové dôkazy, aby tak dosiahla rozhodnutie vo svoj prospech. Z týchto dôvodov navrhol napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.

4. Matka v replike k vyjadreniu otca okrem skutočností, ktoré boli obsahom podaného odvolania uviedla, že maloletá nechcela s otcom stráviť určený styk počas leta, plakala, držala sa jej a otec ju nakoniec vytrhol a odišiel. K námietkam ohľadom návštevy pedopsychiatrickej ambulancie poukázala na to, že tieto návštevy vyplynuli z aktuálneho stavu maloletej, o ktorom sa potrebovala poradiť s odborníkom. Zdôraznila, že otcovi opakovane navrhla spoločnú návštevu u psychologičky, čo však odmietol. Na námietky otca navštívila iného odborníka, ktorého otec taktiež namietal, preto jej nie je zrejme na koho sa má v prípade potreby obrátiť, ak nie na znalca zapísaného v zozname znalcov. Odmietla tvrdenia otca, že koná účelovo s cieľom zamedziť otcovi uplatňovať jemu patriace rodičovské práva. K obmedzeniu jeho rodičovských práv došlo práve v dôsledku jeho nezodpovedného správania sa pod vplyvom alkoholických nápojov. Vyslovila presvedčenie, že nekontrolovateľné, direktívne a nepredvídateľné správanie otca vyvoláva v maloletej strach z neho a následný odpor stretávať sa s ním. V závere repliky v celom rozsahu trvala na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

5. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

6. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

10. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

11. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď iba dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, žeby musel byť tvrdený nárok nepochybné preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechané na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa.

12. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom § 66 CMP a dospel k záveru, že konajúci súd nesprávne rozhodol o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože nesprávne posúdil naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov, ktorá je dôvodom, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez náležitého zistenia skutočného stavu veci. Odvolací súd po dôslednom posúdení odvolacích námietok matky maloletej dospel k záveru, že doposiaľ nebolo v konaní vo veci samej ani v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia preukázané, že dôvody, pre ktoré bol styk otca s maloletou rozhodnutím Okresného súdu Košice I zo 14.11.2016 sp.zn. 21P/55/2016 upravený za prítomnosti matky zanikli. Otec v návrhu nepreukázal, že jeho pomery sa zmenili natoľko, že je schopný zabezpečiť niekoľkohodinovú starostlivosť o maloletú bez prítomnosti matky. Táto skutočnosť nebola doposiaľ preukázaná ani nariadeným znaleckým dokazovaním, preto odvolací súd dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre vyhovieť návrhu otca. Doposiaľ nariadené neodkladné opatrenie plní svoj účel a zabezpečuje realizáciu rodičovských práv otca, ako aj práv maloletej garantovaných Dohovorom o právach dieťaťa v rozsahu postačujúcom na zachovanie vzájomných vzťahov maloletej s otcom do riadneho zistenia skutočného stavu veci nevyhnutného pre rozhodnutie vo veci samej. Zdôrazňuje, že v najlepšom záujme maloletej je včasné prejednanie a rozhodnutie veci samej, pretože len v tomto konaní je možné vykonať dokazovanie a zistiť skutočný stav veci nevyhnutný pre posúdenie tak závažných otázok týkajúcich sa rodičovských práv a povinností otca, akými sú jeho spôsobilosť riadne zabezpečovať starostlivosť o maloletú v čase jeho styku s ňou bez prítomnosti matky. So zreteľom na dĺžku a stav konania vo veci samej možno predpokladať, že v dohľadnej dobe dôjde k rozhodnutiu vo veci samej, preto nie je potrebné nanovo upravovať pomery bez náležitého zistenia skutočného stavu veci. Odvolací súd poukazuje aj na skutočnosť, že otec sa k vyjadreniam matky ohľadom jeho požívania alkoholu v tomto konaní nevyjadril, preto tieto skutočnosti považoval odvolací súd za sporné a dospel k záveru, že tento rozpor medzi rodičmi je nevyhnutné odstrániť nariadeným znaleckým dokazovaním. Odvolací súd konštatuje, že samotný charakter konania o neodkladnom opatrení, v ktorom má konajúci súd zákonnú povinnosť rozhodnúť o návrhu v 7 alebo 30 dňovej lehote neumožňuje ani súdu prvej inštancie, ani odvolaciemu súdu vykonať náležité dokazovanie a riadne zistiť skutočný stav veci ohľadom skutočností nevyhnutných pre zákonné posúdenie rozsahu a podmienok úpravy styku otca s maloletou.

13. Z uvedených dôvodov odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie podľa § 388 CSP tak, že návrh otca zamietol.

14. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 Zákona č. 160/2015 Z.z.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).